

PSYCHOLOGIE U NÁS A V ZAHRANIČÍ

JUBILEUM PhDr. OLGY KOLAŘÍKOVÉ, CSc.

Olga Kolaříková se dožila svého životního jubilea v květnu tohoto roku. Narodila se v Brně 9. května 1927. Zde vystudovala gymnázium a filozofickou fakultu UJEP. Vysokoškolské studium ukončila v roce 1951 doktorátem z psychologie.

Po studiu se dvanáct let uplatňovala jako psycholožka v praxi, nejprve v Sociodiagnostickém ústavu v Kroměříži, potom v Brně v Záchytném dětském domově a v Dětské psychologické poradně. Koncem roku 1963 přešla na brněnské psychologické pracoviště ČSAV, které bylo v té době založeno. O. Kolaříková spojila s tímto pracovištěm celý svůj vědecký vývoj a vypracovala se až do funkce vedoucí vědecké pracovnice. Na tomto pracovišti rovněž získala v r. 1968 hodnost kandidátky psychologických věd.

Tematika osobnosti se objevila už v kandidátské disertaci O. Kolaříkové a předznamenala tak její celoživotní výzkumné zaměření. V ČSAV zprvu nakrátko orientovala svůj vědecký zájem na problematiku longitudinálních výzkumů. Když se však pracoviště zaměřilo na problematiku osobnosti — zejména po vzniku samostatné Psychologické laboratoře v Brně — poskytl to O. Kolaříkové možnost, aby se jednoznačně a dlouhodobě věnovala tomuto výzkumnému tématu, které ji bylo osobně blízké. V rámci své účasti na řešení úkolů SPZV se zabývala teoriemi struktury osobnosti, zejména typologickými a faktorovými, problematikou zájmů a jejich diferencní osobnostní struktury a obecnými i speciálními otázkami osobnostních vlastností. V této problematice uplatňovala z velké části experimentální přístupy, namnoze s použitím původních metod. Na základě získaných výsledků publikovala mnoho prací, z nichž mnohé vzbudily pozornost i v zahraničí (např. v SSSR). V několika publikovaných pracích se O. Kolaříková zabývala rovněž otázkami odborné psychologické terminologie.

Avšak ještě předtím, na praktických pracovištích, zabývala se jubilantka problematikou mentálního vývoje a poruch chování dětí a mládeže. Již v prvním ročníku časopisu Čs. psychologie (1957) byla otištěna její studie o formách dětských deprivací, čerpaná z případového materiálu Záchytného dětského domova.

Dosavadní bohatá publikační činnost O. Kolaříkové odpovídá všem jejím uvedeným pracovním orientacím. Je autorkou 2 monografií, více než 80 teoretických a výzkumných studií, několika vysokoškolských a jiných učebních textů, česko-francouzského psychologického slovníku, recenzí a různých dalších článků.

Jubilantka se angažuje i v řadě dalších činností. Přednášela externě na katedře psychologie FF UJEP, uplatňuje se jako recenzentka vědeckých prací, examinátorka při rigorózních a kandidátských zkouškách, školitelka vědeckých aspirantů; po řadu let je rovněž členkou redakce bulletinu Psycholog v Československu a členkou výboru sekce psychologie MěV Socialistické akademie. Zejména je však třeba připomenout její činnost v rámci Čs. psychologické společnosti: po více funkčních období pracuje v hlavním výboru ČSPS a vedle toho vede více než 20 let brněnskou pobočku této společnosti, jejíž akce jsou známé i v celostátním měřítku.

O. Kolaříková realizuje a systematicky rozvíjí svoji představu o oboru psychologie, zejména psychologie osobnosti. Nové poznatky a pokroky naší i zahraniční psychologické vědy včleňuje do svého centrálního záměru: učinit z psychologie exaktní, experimentálně orientovanou disciplínu. Realizaci tohoto záměru věnovala celá desetiletí tvůrčí a poctivé vědecké práce. S pojetím, které O. Kolaříková předkládá, lze ovšem v různých jeho bodech polemizovat (vývoj vědy je ostatně podmíněn neustálým problematizováním všeho, čeho už bylo dosaženo), její originální teoretické přístupy a experimentální i jiné metodologické způsoby řešení však nelze obejít. Představují dílo, jímž O. Kolaříková výrazným způsobem přispěla do moderní československé psychologie.

Proto přeji jubilantce jménem celé psychologické obce, především však jménem brněnských psychologů a blízkých spolupracovníků v ČSAV i jménem svým, aby ve zdraví, v tvůrčí pohodě a v hojnosti životní síly rozvíjela na dalších problémech a tématech svoji představu psychologické vědy, zejména psychologie osobnosti.

J. Viewegh

MILOŠ MACHAČ — 65 LET

Narodil se 30. srpna 1922 v Lipanech na Slovensku v rodině úředníka finanční pohraniční stráže. Po absolvování studia psychologie na UK v Praze (1949) pracoval na pedagogické fakultě UK v laboratoři vyšší nervové činnosti dítěte (ved. J. Linhart). Kandidátem psychologických věd se stal v roce 1955, docentem na FF UK v roce 1959